

Téma:

**Operatív Programok
véleményezése - Versenyképes
Közép-magyarország Operatív
Program (VEKOP)**

Időszak:

2013. augusztus 1. – 2013.
augusztus 13.

Dátum:

2013. augusztus 13.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
Gazdaságkutató Kft.

STRATEGOPOLIS
KÖZMUNTERVÉNYEK, TANÁCSADÁSOK ÉS STRATÉGIÁK FEJLESZÉSE KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

Tartalom

I. Vezetői összefoglaló.....	1
II. Részletes elemzés	2
<i>Az EU2020 céljaihoz történő illeszkedés</i>	<i>2</i>
<i>Enyhén hangsúlyos fejlesztéspolitikai fókusz</i>	<i>2</i>
<i>Pest megye és Budapest eltérő fejlettségének kezelése</i>	<i>3</i>
<i>A pénzügyi eszközök értelmezése tovább bővíthető.....</i>	<i>3</i>
<i>Csökkent a KKV-k adminisztrációs terheinek könnyítését célzó.....</i>	<i>3</i>
<i>szolgáltatások támogatására vonatkozó intézkedések volumene</i>	<i>3</i>
<i>A közép-magyarországi vállalkozások innovációs problémái eltérnek a többi régiótól.....</i>	<i>4</i>
<i>A CLLD-hez kapcsolódó fejlesztéspolitikai lépések</i>	<i>4</i>

I. Vezetői összefoglaló

A dokumentum teljes körű áttekintése során az alábbi kijelentések állapíthatók meg:

1. A beavatkozások/intézkedések beavatkozási logikája a VEKOP tervezetben (illetve annak általunk megismert rövidített változatában) nem jelenik meg kellőképpen, azaz a választott intézkedések szakmai alátámasztottsága további kifejtést igényel. A beavatkozási logika megismerése érdekében a Századvég Gazdaságkutató Zrt. örömmel venné a lehetőséget az EB elvárásainak megfelelően elkészült teljes OP tervezet véleményezésére.
2. A rendelkezésre álló szűkös fejlesztési forrásokra és 2014-2020-ra vonatkozó tervezési/forrásfelhasználási szabályokra tekintettel a VEKOP-nak a KMR régióra sokkal erősebben fókuszált/specializált tartalommal kellene kidolgozásra kerülnie. A régió sajátosságai miatt a többi OP intézkedéseinek változtatás nélküli átvétele nem célravezető. Javasolt továbbá KMR ESZA forrásokat is a VEKOP-ban tervezni.
3. Annak ellenére, hogy a dokumentum elején kiemelten hangsúlyozzák, hogy a régió szélsőségesen duális szerkezetű mind társadalmilag, mind gazdaságilag, a tervezett intézkedések nem tükrözik ezt a kettősséget
4. Nem tartalmaz a dokumentum utalást az integrált területi beruházásokat illetően
5. Nem tartalmaz a dokumentum arra vonatkozó utalást, hogy a területileg, gazdaságilag, társadalmilag integrált (ám közigazgatásilag tagolt) területek integrált fejlesztését, hogyan kívánja megvalósítani.
6. Egyik prioritás esetében sem tartalmaz intézményi, eljárási modellt.
7. Nem tartalmaz a vállalkozások számára elérhető energiahatékonyságot érintő támogatási konstrukciókat
8. Nagyon fontos, hogy nem tartalmazza az alábbi, a CLLD bevezetéséhez elengedhetetlen adatokat:
 - a. a beavatkozásra jogosult területek (tematikák, szomszédságok) kiválasztási kritériumai, akár a Partnerségi Megállapodásra történő utalás formájában
 - b. a helyi fejlesztési stratégiák és helyi akciócsoporthoz kiválasztási, elfogadási, és támogathatósági kritériumai; a jogosultsági kritériumok és a támogatások formái
 - c. Indikatív pénzügyi allokációk (az alapok tekintetében kiemelten fontos)

A technikai segítségnyújtást illetően a jelenlegi tervezet alapján nem egyértelműen azonosítható az egyes érintett intézmények és szereplők (miniszterelnökségi központi koordináció, ill., szaktárcák IH-i) feladat illetve hatásköre. A lehatárolhatóság hiánya nem teszi lehetővé a feladatokhoz tartozó technikai segítségnyújtási allokációk volumenének

megalapozott értékelését, azaz a jelenlegi dokumentumban jelzett technikai segítségnyújtási volumen (1,5 százalék) nem értékelhető szakmai alapon a fenti adatok hiányában.

II. Részletes elemzés

Az EU2020 céljaihoz történő illeszkedés

A dokumentum számottevően épít az EU 2020 által megfogalmazott tematikus célkitűzésekre. Nincs azonban egyértelműen lehatárolva, hogy mely prioritás, mely számszerűsített célkitűzés eléréséhez fog hozzájárulni. Fontos, hogy a végeleges dokumentumok ezeket tartalmazzák, mert az új programértékelésekben az indikátoroknak számszerűsíthetően kell hozzájárulniuk ezen célok eléréséhez.

Enyhén hangsúlyos fejlesztéspolitikai fókusz

Az OP nem minden részletében határozza meg azokat a Bizottság által elvárt fejlesztési fókusz területeket, amelyekre a beavatkozások célzottan irányulnak. A továbbfejlesztés iránya látható például a GINOP esetében, mely meghatározza a fejlesztési célokat és célcsoportokat (önálló növekedési potenciállal rendelkező ágazatok, nemzetközi termelési láncokhoz kapcsolódó ágazatok, horizontális és általános fejlesztési célok, nem kiemelt ágazatok szereplői), amelyek az 1. prioritástengely 1. intézkedésében vissza is köszönnek. Ezeket a fókuszterületeket a 2. fejezetben a VEKOP-ban is célszerű lenne bemutatni. Nem teljeskörű az Unió szakpolitikai stratégiákhöz történő illeszkedés bemutatása (mely uniós szakstratégiákat vették figyelembe a tervezés során). Az unió által elvégzett felmérések, kutatások és az ezekre alapozott javaslatok beépítése sem követhető nyomon egyértelműen a dokumentumban (pl. az Európai Számvevőszék vagy a Tanács által megfogalmazott javaslatok).

A jelenlegi dokumentum nem tartalmazza a következő stratégiai dokumentumokkal történt összehangolásra történő utalást: Széll Kálmán terv 2.0, Nemzeti Konvergencia Program, Magyar Növekedési Terv, Nemzeti Külgazdasági Stratégia és egyes még előkészítés alatt lévő stratégiákat. Ugyanakkor nem megítélhető, hogy milyen elemzéseket, szakértői, értékelői dokumentumokat használtak fel az intézkedési tartalmak rövid leírásához.

Az 5. prioritástengely a közösségi szolgáltatások infrastrukturális fejlesztéséről szól, az illeszkedésnél viszont hiányzik. *Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás* tematikus célhoz való illeszkedés bemutatása.

Pest megye és Budapest eltérő fejlettségének kezelése

Az OP bemutatja a régió speciális helyzetét („Budapesttel szemben Pest megye átlagos fejlettsége jóval alacsonyabb”), és meg is fogalmazza, hogy a két területtel „párhuzamosan” kell foglalkozni. A prioritástengelyek mentén viszont nem derül ki, hogy a Program milyen módon kezeli ezt a problémát.

Az integrált településfejlesztés intézkedés alatt jelenik csak meg a pest megyei és budapesti települések elkülönítése, de az eltérő tartalom itt sem derül ki. A következő időszakban előírt elsősorban a területi OP-ban megjelenő integrált területfejlesztési beruházások megvalósítása sincs részletezve az OP-n belül, ugyanakkor fontos hangsúlyozni ennek előnyeit. A Pest megye és Budapest duális szerkezetét egyik leghatékonyabban feloldó lehetőségről van szó, hiszen ennek finanszírozása több alaptól történhet, így területi igényeket figyelembe vevő összehangolt intézkedések nagyobb hatékonysággal valósíthatóak meg segítségével.

Itt kiemelt fontosságú megállapítás, hogy az OP nem tartalmaz konkrét adatokat a városvidéki kapcsolatok megerősítésre vonatkozóan ugyanakkor ez is a duális szerkezetből adódó fejlettségbeli különbségek felszámolásának egyik alappillére lehet.

A pénzügyi eszközök értelmezése tovább bővíthető

A Közép-magyarországi régió vállalkozásai számára elérhető VEKOP-ból hiányoznak a GINOPban is szereplő pénzügyi eszközök. Az Operatív Programban a „pénzügyi eszközök hozzáférhetőségének javítása” szerepel, a konkrét eszközök nem olvashatók ki a dokumentumból. Nem tartalmaz a dokumentum sem uniós szinten létrehozott, a Bizottság által közvetlenül vagy közvetve irányított pénzügyi eszközre utaló eszköz, sem pedig nemzeti, regionális vagy tagállamközi szinten létrehozott, az IH által vagy felelősségi körében irányított pénzügyi eszközről leírást, alkalmazására történő utalást.

Kiemelten hiányzik a vállalati energiahatékonysághoz kapcsolódó pénzügyi termékekre vonatkozó kezdeményezés.

Csökkent a KKV-k adminisztrációs terheinek könnyítését célzó szolgáltatások támogatására vonatkozó intézkedések volumene

A KKV-k növekedését akadályozó egyik legfontosabb tényező (WEF felmérése szerint) a vállalkozások magas adminisztrációs terhe. A területet támogató, erre vonatkozó intézkedések támogatására irányuló kiírások jelentősen csökkentek a KKV-k versenyképességét célzó prioritástengelyből. Nem látható egy átfogó (az EKOP-hoz vagy az

ÁROP-hoz) az adminisztrációs területet támogató, az ügyintézéseket könnyítő kezdeményezés.

A közép-magyarországi vállalkozások innovációs problémái eltérnek a többi régióétól

Az Intelligens és tudásalapú növekedés prioritás alatt felsorolt problémák és intézkedések megegyeznek a GINOP Tudásgazdaság fejlesztése prioritásban bemutatottakkal. A KKV-k innovációs teljesítménye nemzeti szinten valóban elmarad az Unió eredményektől

(Innovation Scoreboard). A regionális összehasonlítás (Regional Innovation Scoreboard, Regional Innovation Scoreboard 2012. European Commission. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/files/ris-2012_en.pdf) ugyanakkor felhívja a figyelmet a régiók eltérő mutatóira.

Magyarországon egyedül a Közép-magyarországi régió számít ún. „mérsékelt” innovátornak (négyes tagolásban a harmadik fejlettségi szint), a többi régió a „szerény” kategóriába tartozik.

A harmadik kategóriákba tartozó régióknak az előrelépéshez elsősorban a vállalati K+F kiadások növelését kell erőltetniük, de ezzel párhuzamosan törekedniük kell a vállalkozói, illetve az üzleti szektor valamint a köz- és nonprofit szférák közötti együttműködések élénkítésére, valamint ezek hatékony kereteinek megteremtésére is.

Ráadásul a Közép-magyarországi régió 2007-ben még a „követő” innovátor (második szint) kategóriában volt, tehát a régióban meg van a potenciál ezen innovációs teljesítmény elérésére, míg a többi régióban az infrastruktúra kiépítése az akadály.

A CLLD-hez kapcsolódó fejlesztéspolitikai lépések

Ugyan az ehhez kapcsolódó eljárásrend tervezetét a Partnerségi Megállapodásban kell rögzíteni, de a szereplők, hatáskörök kijelölése is ugyanilyen fontos feladat. A kapcsolódó feladatok szereplőhöz történő delegálása azért kiemelten fontos, mert a helyi fejlesztési stratégiák kiválasztására alapvetően a Bizottság egy kétkörös kiválasztási modellt preferálna. Az erre történő felkészülés a közeljövő egyik alapvető feladata. A CLLD koordinálása történhet nemzeti vagy regionális szinten ugyanakkor mindenképpen javasolt olyan szervezet kiválasztása, mely közvetlen kapcsolattal rendelkezik a különböző regionális egységekkel, ugyanakkor könnyedén csatornázza be az információt a központi döntéshozatal rendszerébe. A fentiek alapján javasoljuk CLLD bevezetése érdekében a Széchenyi Programiroda tervezésbe, előkészítésbe, a történő bevonásának átgondolását.